

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ**

Posudek bakalářské práce (Politologie a mezinárodní vztahy)

POZNÁMKA: Formulář vyplňte, s podpisem nahrajte do SIS

Jméno a příjmení autora/ky posudku Jakub Čapek

Pracoviště Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova

Posudek Oponent/ka

Jméno a příjmení autora/ky BP: Jakub Rozman

Název BP: Komparace právních úprav volebního práva vězňů v Evropě

0) Splňuje BP elementární formální kritéria? Pokud zjevně nesplňuje, další části posudku netřeba vyplňovat, hodnotte celkově F.

Odpovídá rozsah práce požadavkům (min 30 NS vč. tabulek, poznámek, bez příloh)?	ANO
Nalezli jste v práci plagiátorství?	NE
Vyskytuje se jiný zásadní formální problém bránící obhajobě (průřezově nesrozumitelný jazyk, chybějící kapitola, větší kus nečitelného text/ nečitelná klíčová grafika apod.)?	NE

Pokud jste výše indikovali problémy, stručně sumarizujte jejich rozsah/závažnost (explicitně napište, zda identifikované problémy brání obhajobě):

Text:

1) Hodnocení formální stránky práce (vyberte z nabízených hodnocení)

10=A/excelentní, 5 = E/F na hraně přijatelné úrovně, <4 mimořádně špatné provedení

Strukturace práce do navazujících logických celků s ohledem na definovaný cíl (výzkumnou otázku) práce	9
Jazyková a stylistická úroveň práce	6
Zpracování bibliografie, dodržení citační normy a úroveň odkazování v textu	A
Úroveň zpracování tabulek, grafů, map a jiných grafických prvků (přejmutí grafiky je přijatelné, krom map by však mělo vést ke sníženému hodnocení):	10
Vhodnost a zpracování příloh (jsou-li jaké):	10
Celkové hodnocení formální stránky práce: 0-10 (Není-li rovno průměru hodnot výše, níže stručně uveďte, která položka a proč hraje dominantní roli	B

V případě hodnocení dílčí části hodnotou 10, či naopak 5 a méně vždy stručně zdůvodněte (ostatní dobrovolně).

Textové hodnocení: Struktura práce je logická a smysluplná. Autor se drží jasné struktury, kterou si vytyčil již v projektu BP. Dalo by se uvažovat o rozdělení čtvrté kapitoly na dvě (jednu věnovanou celé Evropě a druhou vybraným případům). Chápu však, že komparace čtyř zvolených států přímo navazuje na komparaci v rámci Evropy. Poněkud nepatřičně působí zvýrazněný nadpis "Koncept Purity of the Ballot Box" (str. 15), který však není nadpisem žádné podkapitoly. Jedná se o jediný případ takového zvýraznění v práci a tak není jasné, k čemu zde zvýraznění slouží. Přílohy k práci jsou v pořádku. Tabulky v textu jsou jednoduché a přehledné, díky čemuž se v nich čtenář jednoduše zorientuje. V tomto ohledu odvedl autor velmi dobrou práci.

Práci se sice nevyhnuly dobré pravopisné a stylistické chyby, ovšem není jich mnoho. Častější jsou chyby v interpunkci. Ty pramení pravděpodobně z toho, že autor skládá dohromady dlouhá souvětí, která by přitom šlo jednoduše rozdělit na několik kratších vět. S tím souvisí i problém se členěním textu. Tomu by prospělo členění do odstavců, které autor prakticky nevyužívá. Například část věnovaná srovnání volebního práva v evropských zemích, je jeden dlouhý odstavec (str. 42-44 a 44-45). Ten je navíc zakončen větou, která je úplně odříznuta od zbytku textu (str. 45).

2) Hodnocení odborného charakteru práce (případně nízké hodnocení u první otázky zřejmě výrazně ovlivní celkové hodnocení)

Práce má jasně stanovený oborově relevantní cíl a výzkumnou otázku a jasně na tyto odpovídá	8
Práce explicitně formuluje výzkumný design/metodologii + tyto následně systematicky aplikuje	7
Lze využité metody (či obecný postup) a jejich aplikaci autorem/kou považovat za optimální pro řešení výzkumné otázky?	7
Kvalita, relativní úplnost využité literatury (zdrojů) a schopnost s ní pracovat kriticky	8
Schopnost zasadit práci a její výsledky do existující literatury (případně aktuálních politických debat)	6
Argumentační hloubka a přesvědčivost závěrů	6
Celkové hodnocení obsahové úrovně: 0-10 (Není-li rovno průměru hodnot výše, níže stručně uveďte, která položka a proč hraje dominantní roli).	C

V případě hodnocení dílčí části hodnotou 10, či naopak 5 a méně stručně zdůvodněte (ostatní dobrovolně).

Textové hodnocení: Autor zmiňuje, že "navzdory běžnému standardu, kterým je začlenění všech států Rady Evropy, nezahrnuje v souboru Gruzii, Arménii ani Ázerbájdžán". Neuvádí však důvod, který jej k jejich vynechání vedl. Ve své komparaci pak využívá kvantifikaci úrovně právní úpravy volebního práva vězňů, u které není jasné, zda se jedná o jeho vlastní výtvar či zda byla převzata odjinud. Autor například v úvodu zmiňuje práci Mileny Tripkovic, která používá podobnou kvantifikaci, ovšem s rozdílnou škálou. Kvantifikace samotná má pak prohozené číslování, kdy v textu i v tabulkách je vždy první "4 - plošná restrikce" a následuje "3 - omezení i po propuštění". Je pravděpodobné, že za takovým číslováním je skryta určitá vnitřní logika, ta však není jasně argumentována. Celá kvantifikace by si zasloužila obsáhlejší vysvětlení, aby bylo jasné, co přesně jaké slovní hodnocení znamená.

Otázkou také je rozdělení Evropy na západní a východní a následně na liberálnější a restriktivnější. Autor zmiňuje, že v práci jsou do východní Evropy řazeny všechny státy, které jsou spjaty s komunismem. To vede k situaci, kdy do západní Evropy řadí státy jako Turecko, Řecko a Kypr, které

geograficky za západní Evropu počítat nemůžeme. Nabízí se tedy otázka, zda by nebylo lepší dělit státy na "postkomunistické" a "ostatní", protože autor sám v textu argumentuje tím, že za východní Evropu počítá jen země s komunistickou minulostí. Nejedná se však o žádnou velkou výtku, protože i tak autorovo rozdělení dává smysl. U dělení států podle indexu svobody dochází k paradoxu, kdy Španělsko s hodnotou IS 90, patří mezi liberálnější země, zatímco Francie, s indexem IS 89, se již řadí mezi restriktivnější. Státy jako Francie, Malta či Litva jsou tak ve stejné skupině jako Rusko (hodnota IS 19), Turecko (hodnota IS 32) a Bělorusko (9). Zde již dělení představuje větší problém. Chápu, že autor chtěl zachovat dvě stejně početné skupiny států. Cenou za to však bylo přimíchání liberálních států do skupiny restriktivních.

Samotná komparace evropských zemí je pak velmi krátká. Především v případě liberálnějších a restriktivnějších států Evropy se vešla na 3 řádky. Výsledkem taková komparace je sdělení, že "soubor liberálních zemí má celkovou hodnotu právních klasifikací 41, restriktivnějších 40". Vzhledem k tomu, že se jedná o odpověď na jednu z výzkumných podotázek, dávala by smysl mnohem obsáhlejší analýza výsledků. V závěru je totiž zmíněno, že "evropské restriktivnější země jsou v otázce volebního práva vězňů nepatrně benevolentnější". Tento nepatrný rozdíl však tvoří jen 1 bod na autorově škále a je otázkou, zda něco takového vůbec za rozdíl považovat. Tento závěr by bylo zajímavé prodiskutovat v rámci samotné komparace a snažit se dojít k vysvětlení, proč tomu tak je.

Analýza zvolených případů je pak už výrazně obsáhlejší. Každému ze čtyř zvolených případů je věnován velký prostor a jejich situace je v práci prozkoumána skutečně dopodrobna. Autorovi se podařilo vlastními silami sesbírat data pro volební účast vězňů v Polsku a v České republice. Především srovnání těchto dvou zemí je díky tomu velmi zajímavé. Nerozumím zde jen velkému propadu v počtu oprávněných voličů mezi prvním a druhým kolem Senátních voleb v roce 2018 a 2020. Ten se v obou případech pohyboval mezi 10-15 %. Přitom druhé kolo se koná týden po prvním a nedává tedy příliš smysl, aby se počet oprávněných voličů ve vězení v této době výrazně změnil. Analýza čtyř zvolených případů je však jinak velice kvalitní a vyčerpávající.

Práce také obsahuje velmi obsáhlou a detailně zpracovanou teoretickou část. Ta zahrnuje 20 stran zabývajících se teorií volebního práva a teorií trestu. Obě části jsou rozebrány velmi dopodrobna a je z nich vidět autorův zájem o problematiku. V samotné komparaci je však využita jen malá část nastudované literatury. Úplně například chybí alespoň krátké srovnání závěrů se zjištěními, které přinesly předchozí práce na tomto poli. To je velká škoda, protože si autor dal s rešerší velkou práci a hlubší srovnání výsledků by se přímo nabízelo.

3) Shrnující komentář a hodnocení (POVINNÉ!), celkový dojem z práce s vyzdvižením silných a slabých stránek práce a jejich relativního poměru. Zejména v případě hodnocení A či E/F jasně odůvodněte Vaše hodnocení.

Ačkoliv posudek obsahuje relativně velké množství výtek, rozhodně se nejedná o špatnou práci. Teoretická část je zpracována velmi precizně. Práce si drží logickou strukturu a je na ní vidět, že byla dopředu dobře promyšlena. Svým rozsahem výrazně přesahuje běžný rozsah bakalářské práce. Škoda jen, že je mnoho textu věnováno literatuře, která pak není v samotné komparaci příliš hojně využita.

Komparace vybraných států (VB, Rakousko, Polsko a ČR) je velmi podrobná a přináší nové a užitečné informace. Velkou výhodou práce jsou také tabulky, které autor sám zpracoval a které mohou být případně využity jinde. Práce ukazuje na problematické aspekty právní úpravy v jednotlivých státech, které vězňům volbu komplikují. Díky mravenčí práci při sběru dat je především srovnání České republiky a Polska obsáhlé a přináší podnětné závěry.

Autor si však ve výzkumných cílech a otázkách vytyčil také ambici srovnat nejen vybrané státy, ale obecné rozdíly mezi státy západní a východní Evropy a mezi státy s vyšším a nižším indexem svobody. V tomto případě se již výzkumné otázky nepodařilo zcela naplnit. Především komparace přístupu k volebnímu právu vězňů v zemích s nižším a vyšším indexem svobody by mohla být zpracována lépe. Už samotná metoda rozdělení zemí na „liberálnější“ a „restriktivnější“ je problematická, protože tyto státy nepředstavují homogenní skupinu. Rozdíly mezi Francií, Lotyšskem či Litvou na jedné straně a Ruskem či Tureckem na druhé straně, jsou výrazné. Ze stylistického hlediska by pak práci prospělo častější dělení textu na odstavce a rozdělení některých dlouhých a komplikovaných souvětí na věty kratší.

I tak se jedná o dobrou práci, na kterou by mohl autor navázat v dalším studiu. Práci tedy doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm C.

- 4) Nepovinné, v případě nejasností uveďte otázku/y, ke kterým by se měl autor práce vyjádřit v průběhu obhajoby:

Otázky/nejasnosti: Přemýšlel jste nad jiným rozdělením států dle indexu svobody, i když by to znamenalo rozdělení na dvě nestejně velké skupiny (například určením hodnoty IS, která již znamená "restriktivnější" stát)? Obě skupiny by mohly být srovnány skrz průměr hodnot a nedošlo by pak k zařazení liberálních států mezi restriktivní.

Máte nějaké vysvětlení pro propad v počtu oprávněných voličů mezi prvním a druhým kolem voleb do Senátu v letech 2018 a 2020?

Celkové hodnocení:

Práci k obhajobě Doporučuji

V případě nedoporučení prosím vždy stručně uveďte hlavní důvody nedoporučení

Důvody v bodech:

Navrhují hodnotit: C

Ve výjimečném případě nejednoznačnosti hodnocení stručně uveďte hlavní bod, který podmiňuje lepší/horší hodnocení (max 600 znaků) Klikněte nebo klepněte sem a zadejte text.

Datum: 28. 8. 2022 Podpis: _____